

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 3716203292
Dátum vydania rozhodnutia: 10.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3716203292.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: MŠK Púchov s.r.o., so sídlom Ul. 1. mája 834/29, Púchov, IČO: 36 332 500, zastúpeného JUDr. ANTON ŠKOLEK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Treskoňova 816/1, Bytča, IČO: 47 253 223, proti žalovanej: Ing. H. G., nar. XX. M. XXXX, bytom K., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. ROJKO s.r.o., so sídlom Železničná 90/12, Považská Bystrica, IČO: 47 251 794, o zaplatenie 201.145, 87 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 14Cb/76/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 17. septembra 2019, č. k. 16Cob/117/2018- 622, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaná m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 14Cb/76/2016 - 541, zo dňa 18. apríla 2018, rozhodol v prvom výroku, že konanie zastavuje čo do zaplatenia sumy 10.000 eur. Druhým výrokom žalobu (o náhradu škody spôsobenej žalovanou obchodnej spoločnosti pri výkone pôsobnosti konateľa) vo zvyšku zamietol a tretím výrokom priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 135a ods. 1 až 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“ alebo „Obchodný zákonník“). Uviedol, že žalovanej nevznikla žiadna právna povinnosť iniciovať úpravu podnájomných zmlúv na nebytové priestory predovšetkým preto, že Zásady nájmu a stanovenia cien nájmu nebytových priestorov vo vlastníctve Mesta Púchov z 28. apríla 2010 (čl. 254, ďalej aj „Zásady“) sa na nájom nebytových priestorov v správe žalobcu nevzťahovali. Pre úplnosť dodal, že žalovanej vo zvýšení podnájomného bránila aj zásada pacta sunt servanda, teda hoci by aj stúpili ceny nájomného za športové haly, prenajímateľ sa musí počas platnosti uzatvorenej zmluvy uspokojiť s pôvodne dohodnutým nájomným, čo je vyjadrené aj v článku 6.2 Zásad,

v zmysle ktorého podmienky zo Zásad možno premietnuť až po skončení platnosti zmluvy. Túto zásadu nakoniec ctí aj nový štatutár žalobcu, keď zmluvu s podnájomníkom (VŠK) neukončil jednostranne, ale zmiernom, čo však podnájomník akceptoval iba za predpokladu, že mu žalobca vyplatí nie menej ako 20.000 eur.

Ďalej konštatoval, že v prípade, keď žalobca dával do podnájmu tenisové kurty, tak sa na neho vzťahovali Zásady nájmu a stanovenia cien nájmu pozemkov vo vlastníctve Mesta Púchov (č. l. 260), tieto však boli z 8. apríla 2010 a mali sa uplatňovať až po dni ich účinnosti, pričom zmluva na kurty bola uzavretá od 1. januára 2007 do 30. júna 2020. Žalovanej ani z týchto zásad nevyplývala povinnosť vykonať kroky k zvýšeniu nájomného. V oboch prípadoch teda žalovaná nemohla porušiť neexistujúcu právnu povinnosť. V prípade tvrdenej premrštenej ceny oplatenia súd prvej inštancie konštatoval, že listiny predkladané žalobcom na podporu tvrdenia o reálne nižšej cene diela neboli spôsobilé preukázať to, že by žalovaná zhotoviteľovi diela zaplatila príliš vysokú cenu, keď za cenu tvrdenu žalobcom sa nenašiel nikto ochotný dielo zhotoviť, pričom konkurenčné ponuky k tej, ktorú žalovaná napokon využila a ktorá bola podložená prvým znaleckým posudkom, obstaraným žalobcom, boli ešte vyššie. Pritom znalecký posudok Ing. Kovaľa k cenám obvyklým v roku 2014, dospel indexáciou cien obvyklých v roku 1996, a to obvyklých v inom štáte. Súd prvej inštancie vo vzťahu k vyplateniu odmien konštatoval, že žalobca nepreukázal existenciu normy umožňujúcej vyplácať odmeny iba za predpokladu účtovného zisku. V tejto súvislosti zvýraznil, že v prípade žalobcu nejde len o spoločnosť založenú za účelom podnikania, ale jej účelom je zabezpečenie športovej infraštruktúry v meste.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 17. septembra 2019, č. k. 16Cob/117/2018 - 622, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou i plným stotožnením sa s jeho odôvodnením v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Na zdôraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie o nedostatku dopadu Zásad na žalobcom uzatvorené podnájomné zmluvy

na nebytové priestory, uviedol, že prevažnú časť zmlúv, tvoriacich predmet konania, žalovaná nepodpisovala, zmluvy boli uzatvárané predošlým konateľom a žalovaná nimi bola viazaná, pričom vychádzali z účelového určenia predmetu nájmu. Preukázateľne teda podľa odvolacieho súdu nešlo o konanie žalovanej, a preto porušenie ust. § 135a Obchodného zákonníka neprichádza do úvahy. Z obsahu spisu tiež nevyplýva, že by Mesto Púchov malo voči žalovanej v čase jej pôsobenia ako konateľky žalobcu nejaké výhrydy. Nedostatky vytýkané NKÚ sa týkajú predovšetkým Mesta Púchov a nemôžu byť pripisované na ťarchu žalovanej. Pri tvrdenej nevýhodnej realizácii oplatenia kúpaliska taktiež konštatoval, že žalovaná sa nedopustila žiadneho konania, ktorým by porušila svoje povinnosti a spôsobila žalobcovi alebo Mestu Púchov ujmu.

Znalecký posudok Ing. Prekopa, obsahujúci cenu ešte cca o 2.000 eur vyššiu ako napokon zaplatenú, nebol ničím pochybný a samotné porovnanie cien rôznych znaleckých posudkov na konštatovanie vzniku škody nepostačuje.

Napokon ani u odmien pre zamestnancov nebolo preukázané, že by odmeny boli závislé na celkových výsledkoch žalobcu, alebo boli neprimerané či nedôvodné. Odvolací súd konštatoval, že závery NKÚ majú len odporúčací charakter a pre rozhodnutie vo veci nemôžu byť bez ďalšieho rozhodujúce. Ak chcel byť žalobca úspešný, mal preukázať porušenie povinnosti žalovanou a vznik škody. Pokiaľ išlo o oplatenie kúpaliska a odmeny pre zamestnancov, bolo podľa odvolacieho súdu ťažiskovým dôvodom správnosti zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie neunesenie dôkazného bremena žalobcom.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) včas dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421

písm. b/ CSP. Tzv. zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP videl v nepreskúmateľnosti rozsudkov oboch súdov nižších inštancií. Podľa jeho názoru

sa najmä odvolací súd nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a podstatnými námietkami z odvolania a aj keď využil postup podľa ust. § 387

ods. 2 CSP, mal zaujať stanovisko k podstatným odvolacím námietkam. Ďalej obom súdom vytýkal, že svojím postupom suplovali nedostatok procesnej obrany žalovanej a prakticky za ňu konštatovali prednosť zásady pacta sunt servanda pred náležitým plnením povinností konateľky obchodnej spoločnosti. Súd nesprávne považovali odborné vyjadrenie znalca zabezpečeného žalobcom len za listinný dôkaz, vzťahujúc naň úpravu z CSP, hoci toto vyjadrenie bolo urobené ešte v čase účinnosti OSP.

Tento dôkaz súdy považovali za vyvrátený svedeckou výpoveďou svedka G., avšak žalobcom považovaného za zaujatého. Dovolateľ ďalej namietal, že súdy nižších inštancií založili svoje rozhodnutia na neunesení dôkazného bremena žalobcom, hoci stranou s povinnosťou dokazovania a zbavenia sa zodpovednosti za škodu bola žalovaná. Oba súdy mali tiež prekročiť svoju právomoc pri výklade pojmu „majetok v správe“, uvedeného v Zásadách. Dosiaľ neriešenou právnou otázkou je podľa názoru žalobcu otázka vzťahu, resp. pomeru a určenia právnej sily zásady pacta sunt servanda na jednej strane a ust. § 135a Obchodného zákonníka na druhej strane s podotázkou,

či konateľ s.r.o. je povinný vypovedať nevýhodné zmluvy uzavreté pred vznikom jeho funkcie a či je tu povinnosť upozorniť spoločníkov na nevýhodne uzavreté zmluvy v záujme zbavenia sa zodpovednosti za škodu. Navrhol zrušenie oboch rozsudkov súdov nižších inštancií a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná a navrhla ho odmietnuť. Dovolanie podľa nej treba považovať za nepripustné, nakoľko žalobca nepreukázal, že by mu súd bránil v uplatňovaní jeho práv, ani že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pričom samotný nesúhlas žalobcu s meritórnymi výrokmi súdu, resp. s obsahom odôvodnenia rozhodnutia, nezakladá dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP. Uviedla, že súd pri výklade aktu prijatého miestnym zastupiteľstvom nenahrádzal vôľu zastupiteľstva, ale posudzoval listiny ako dôkazy. Žalovaná poprela, že by sa v konaní nebránila zásadou pacta sunt servanda, hoci to výslovne neuvádzala latinským pojmom. Argumentáciu žalobcu na riešenie pomeru zásady pacta sunt servanda a ust. § 135a OBZ považovala za nedôvodnú, rovnako ako nastolenie otázky, či bola povinná vypovedať zmluvy uzatvorené pred vznikom jej funkcie. Podľa žalovanej nedošlo

ku kumulatívnemu naplneniu zákonných predpokladov pre použitie ust. § 135a OBZ. Oba rozsudky súdov nižších inštancií považovala za vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“, „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429

ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

7. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie,

sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej,

čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Podľa ust. § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/

v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

11. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

13. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Podľa ust. § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

15. Podľa ust. § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je aj možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložia strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia

dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku.

18. Vádu konania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP nezakladá už to, ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, pretože to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov alebo i viaceré takéto dôkazy vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. O prípad nepreskúmateľnosti (arbitrárnosti) rozhodnutia, založenej na takomto pochybení, by pritom mohlo ísť len vtedy, ak by dôkazy boli hodnotené v rozpore so zásadami elementárnej logiky, prípadne ak by závery boli vyvodzované z dôkazu, ktorý vôbec vykonaný nebol. O žiaden taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A. č. 254-B, s. 49, § 30).

20. Dovolací súd preskúmaním veci zistil, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci obsahuje dostatočnú právnu argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalobcu, pričom aj argumentácia súdu prvej inštancie je dostatočne podrobná i zrozumiteľná a už tento súd sa aj podľa dovolacieho súdu vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie v spore dôležitými skutočnosťami.

Na tom nič nemení ani dovolateľom namietané chybné použitie ustanovenia § 209 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie k odbornému vyjadreniu a znaleckému posudku

Ing. Kovaľa, vyhotovenému ešte v roku 2015 (Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť až 1. júla 2016). Odvolací súd v tomto smere správne poukázal na prechodné ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, tiež na čl. 2 ods. 1 a 2 CSP, s tým,

že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon (CSP) aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti, a súčasne, že posudzoval procesné podmienky úkonov vykonaných

do 30. júna 2016 za platnosti a účinnosti OSP, za rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov a naplnenie princípu právnej istoty konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva. Konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami podľa ust. § 191 CSP a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie a subjektívny názor žalobcu na dôkaz - hodnotenie dôkazu súdom prvej inštancie, nezakladá stav nevykonania navrhovaného dôkazu.

21. Dovolací súd uvádza, že podstatné z hľadiska spravodlivého súdneho konania bolo,

že súd prvej inštancie navrhnuté dôkazy odborným vyjadrením a posudkom znalca

Ing. Miloša Kovaľa vykonal a tieto i obsahovo vyhodnotil, pričom podrobne a konkrétne uviedol, v čom ich považoval za nesprávne, prečo im neuveril, resp. ktoré dôkazy závery tohto vyjadrenia a posudku vyvrátili (ods. 21 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z hľadiska tohto postupu v súdnom konaní nebolo podstatné,

či uvedené dôkazné prostriedky boli súdom hodnotené (len) ako listinné dôkazy, keďže ich súd prvej

inštancie v konečnom dôsledku obsahovo vyhodnocoval aj z hľadiska v nich predkladaných odborných zistení a záverov. Preto ani samotná aplikácia namietanej procesnej normy (§ 209 CSP) vo výsledku nemala relevantný vplyv

na súdom priradenú formu (ako dôkaz listinou) a dôkaznú hodnotu dotknutých dôkazných prostriedkov vyhotovených odborne spôsobilou osobou (hoci nie priamo súdom ustanovenou na vypracovanie znaleckého posudku). Napokon aj za účinnosti OSP by stranou zabezpečený (nie súdom nariadený) znalecký posudok mohol

byť považovaný a v dokazovaní hodnotený tiež len ako listinný dôkaz. Uvedené však vo výsledku neznamena, že by tieto dôkazy v danom prípade neboli súdom riadne vykonané a že by z ich náležitého vyhodnotenia, jednotlivu a vo vzájomných súvislostiach spolu s ostatnými vykonanými dôkaznými prostriedkami, vyvodené skutkové zistenia mali byť považované, z hľadiska namietaného procesného postupu v konaní, za nezákonne získané a prijaté závery súdov za nesprávne.

Z hľadiska podaného dovolania však bolo určujúce, že podaná námietka týkajúca

sa tvrdeného nezákonného postupu súdu pri vykonávaní týchto dôkazov alebo

pri ich hodnotení, má v podstate povahu námietky správnosti zistenia skutkového stavu, pričom takáto nesprávnosť aj vtedy, ak by k nej došlo, prípustnosť dovolania

podľa ust. § 420 CSP a ani § 421 ods. 1 CSP nezakladá.

22. Podľa dovolacieho súdu súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokováanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Súdy dostatočne vysvetlili aj to, z akých úvah a dôkazov vychádzali pri kľúčových záveroch o tom, že žalovanej nevznikla povinnosť iniciovať úpravu podnájomných zmlúv na nebytové priestory, ktoré boli uzatvorené pred jej nástupom do funkcie konateľky žalobcu.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade znátočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a. pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c. je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku,

nie o otázku skutkovú. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna ako aj procesnoprávna.

Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od tohto, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo

od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia veci súdom.

27. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne a c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 54/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

28. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú označil dovolateľ otázku vzťahu resp. určenia právnej sily a prednosti zásady „pacta sunt servanda“ s ust. § 135a Obchodného zákonníka, resp. otázku, či je konateľ povinný v rámci svojich zákonných povinností vypovedať nevýhodné zmluvy, ktoré boli uzavreté pred vznikom jeho funkcie, resp. či má v zmysle liberácie zo zodpovednosti za škodu povinnosť upozorniť spoločníkov na nevýhodne uzavreté zmluvy a tým dať podnet na ich ukončenie. Dovolateľ teda vymedzil posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne a aj uviedol, ako sa mali podľa jeho názoru nastolené právne otázky riešiť. Napriek tomu dovolací súd musel konštatovať, že dovolanie žalobcu ani v časti opieranej o ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je prípustné.

29. Pokiaľ ide o dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolaním vymedzené právne otázky nie sú takými, aké má na mysli toto ustanovenie, a to predovšetkým z dôvodu, že ich nemožno považovať za otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Oba sudy nižších inštancií totiž svoje rozhodnutia v časti, ku ktorej sa viaže táto námietka, teda len v časti týkajúcej sa podnájomných zmlúv, založili primárne na závere, že Zásady nájmu a stanovenia cien nájmu nebytových priestorov vo vlastníctve mesta Púchov z 28. apríla 2010 na žalobcu nedopadajú (súd prvej inštancie okrem toho poskytol aj výklad pojmu správa majetku, ktorý nasvedčuje tomu, že platnosť Zásad pre žalobcu by tu nebola daná podľa ktorejkoľvek z viet článku 2 Zásad) a žalovanej preto nejde vytknúť porušenie žiadnej právnej povinnosti. Úvahy o zásade pacta sunt servanda takto mali len povahu doplnkovej argumentácie (prvoinštančný súd ju v ods. 19 rozsudku uvádza slovami: „Pre úplnosť sa žiada uviesť aj to...“) založenej na názore, že zmluvy, ktoré nemožno platne ukončiť ani zmeniť v prospech toho, kto má na tom záujem, treba dodržiavať. Za tejto situácie by preto ani žalobcom preferovaná odpoveď na ním položenú otázku, teda uprednostnenie zákonných povinností konateľa pred zásadou pacta sunt servanda, nemohla nič zmeniť na záveroch nižších súdov o neexistencii právnej

povinnosti, ktorú žalovaná v tomto prípade mala porušiť. Položená otázka sa preto javí len ako akademická, zvlášť, ak (pod)otázka o povinnosti vypovedať nevýhodné zmluvy či upozorniť na ne, možno čeliť protiotázkou,

či je konateľ povinný podstupovať riziko predstavované buď neplatným vypovedaním zmluvy, alebo aj platným vypovedaním, pokiaľ jeho dôsledkom bude ukončenie existujúceho stavu podnájmu a príjmov z neho plynúcich, bez súbežného alebo

čo najskoršieho nahradenia takto vzniknutého výpadku príjmov spoločnosti iným právnym vzťahom, s prinajmenšom porovnateľným efektom. Navyše, otázka položená formou „či je konateľ povinný v rámci svojich zákonných povinností vypovedať nevýhodné zmluvy“, je otázkou hypotetickou a viažúcou sa na skutkové hodnotenia, pričom nebolo predmetom prieskumu a posúdenia súdmi nižších inštancií to, či naozaj ide o nevýhodné zmluvy a v akom kontexte by mala byť nevýhodnosť zisťovaná. Na takúto hypotetickú otázku nemožno všeobecne odpovedať, keďže napríklad nielen výpoveď je spôsobom ukončenia zmluvného vzťahu (tu je možné

aj odstúpenie, dohoda a pod.). Zároveň sa s ukončením zmluvy iným

ako predpokladaným spôsobom, t.j. uplynutím času alebo splnením, môžu spájať dôsledky smerujúce k nevýhodnosti takéhoto predčasného ukončenia obligačného záväzku, teda jednoznačná odpoveď neexistuje a ani v kontexte skutkového stavu zisťovaného v prejednávanej veci ju nemožno jednoznačne zodpovedať.

30. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť kľúčová (určujúca) pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že práve

od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Dovolateľom položená právna otázka ani uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho súdu. Záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ako aj záver o prípustnosti dovolania,

sú pritom vo výlučnej kompetencii súdu rozhodujúceho o dovolaní.

31. V súvislosti s tým, že dovolanie žalobcu smerovalo aj ku skutkovému stavu z hľadiska dokazovania a z neho prijatých záverov, dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov

pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie

(tu porovnaj ods. 15. zhora). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

32. Záverom sa najvyššiemu súdu žiada ešte uviesť, že v prípade čiastkového nároku uplatneného žalobou, týkajúceho sa vyplatenia odmien zamestnancom, je obsahom dovolania iba polemika s názormi súdov nižších inštancií o možnosti vyplácania odmien bez súvisu s finančnou situáciou spoločnosti. V tomto prípade,

a aj u čiastkového nároku, týkajúceho sa oplotenia, nešlo usúdiť na prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP - pre nevymedzenie žiadnej takej právnej otázky, ktorá by sa mala týkať aj týchto nárokov, a ani podľa ust. § 420

písm. f/ CSP - tu preto, lebo závery oboch súdov nižších inštancií vo vzťahu k týmto čiastkovým nárokom sú riadne zdôvodnené, otázka hodnotenia dôkazov vedúcich k takýmto záverom je otázkou vylúčenou z dovolacieho prieskumu a i tu sa javí vhodné zopakovať, že charakter účinného spochybnenia rozhodnutia súdu nižšej inštancie dovolaním, či už pre nesprávne právne posúdenie veci alebo pre zmätočnosť, nemá iba polemika so závermi súdov nižších inštancií, ani subjektívna nespokojnosť dovolateľa s tým, ako tieto súdy odôvodnili svoje rozhodnutie. V podstate to isté platí pri námietke dovolateľa, týkajúcej sa správnosti výkladu pojmu „správa majetku“ súdom prvej inštancie, resp. i oprávnenia súdu takýto výklad poskytnúť, pri ktorých dovolateľ dovolaním nenastolil žiadne právne otázky a okrem už spomínanej tvrdennej povinnosti žalovanej vypovedať nevýhodné zmluvy, neuviedol ani žiaden právny dôvod

a mechanizmus, ktorý by mal na toto žalovanú oprávňovať.

Napokon k dovolacej námietke údajného prenosu dôkazného bremena zo žalovanej na žalobcu (pri zbavovaní sa zodpovednosti) možno dodať, že ani táto nemohla byť dôvodom, pre ktorý by procesný postup súdu alebo právne posúdenie veci mali byť považované za nesprávne. Pôvod tejto námietky pritom treba hľadať v zjavnom nepochopení toho, v čom súdy nižších inštancií videli neunesenie dôkazného bremena. Nešlo tu o dovolateľom tvrdené a samozrejme neakceptovateľné prenesenie dôkazného bremena pri zbavovaní sa zodpovednosti za škodu (liberácii) zo žalovanej na jej procesného súperu (žalobcu), ale o záver, podľa ktorého najprv musí prísť k preukázaniu všetkých zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu (čo je dôkazným bremenom a úlohou žalobcu a ten si ju v tejto veci nesplnil) a až potom možno hovoriť o prípadnom zbavení sa (už ustálenej a existujúcej) zodpovednosti za škodu s dôkazným bremenom na strane povinnej osoby (škodcu).

33. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani jedna zo žalobcom formulovaných otázok nespĺňala kritériá prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a tento záver v spojení s konštatovaním o neexistencii dôvodu prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, viedol dovolací súd k rozhodnutiu o odmietnutí celého dovolania podľa ust. § 447 písm. c/ a písm. f/ CSP, bez možnosti prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP).
O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.